

**Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides
zinātniskais institūts "BIOR"**

Kaņiera ezera ihtiofaunas un zivju resursu raksturojums

Rīga, 2012

Kaņiera ezera ihtiofaunas un zivju resursu raksturojums

1. Ūdenstilpes vispārējs raksturojums

Kaņiera ezers (ūdenstilpes kods 37042) atrodas Engures novada teritorijā (koordinātas: platums 232759.4, garums 570008.4).

Saskaņā ar Civillikuma I Pielikumu Kaņiera ezers pieder pie publiskajiem ūdeņiem.

Ezera ūdens virsmas platība ir 927,6 ha (V/U "Meliorprojekts" 1999. gada dati), maksimālais dziļums – 2,1 m, vidējais – 0,6 m (V/U "Meliorprojekts" 1994. gada dati). Platība 1932. gadā bijusi 1259 ha. Savukārt 1951. gadā platība novērtēta ap 180,7 ha, bet dziļumi attiecīgi 1,0 m un 0,6 m. Pēc Hidrometeoroloģijas dienesta 1964. gada datiem tā bijusi 190 ha, bet pēc Valsts meliorācijas projektēšanas institūta 1975. gada datiem – 1127,8 ha, bet dziļumi attiecīgi 1,8 m un 0,6 m. Savukārt pēc 1987. gada topogrāfiskās kartes tieši aprēķinātā platība vienāda ar 925 ha.

Divdesmitā gadsimta pirmajā pusē ezera ūdens līmenis vairākkārt pazemināts, bet 1965. gadā atjaunots agrākais līmenis, kas tiek regulēts ar diviem aizsprostiem uz Starpiņupītes un aizsprosta uz agrākās iztekas Slocenes vecgultnes. Saskaņā ar V/U "Meliorprojekts" 1994. gadā izstrādātajiem "Kaņiera ezera apsaimniekošanas noteikumiem", paredzēti šādi ekspluatācijas līmeņi: maksimālais ūdens līmenis – 2,30 m, normālais – 2,10 m un minimālais – 2,00 m.

Ievērojot Lapmežciema iedzīvotāju sūdzības par pārlietu augsto gruntsūdeņu līmeni, Kaņiera ezerā no 01.07.2011. ūdens līmenis ir pazemināts: maksimālais ūdens līmenis – 2,1 m, normālais – 1,9 m un minimālais – 1,8 m.

Acīmredzot atbilstoši samazinājusies arī ezera ūdens virsmas platība un dziļums.

Kaņiera ezers ir caurtekošs. Tajā ietek Slocene no Valguma ezera, tās atzars Samuloms, Medupīte, kā arī vēl dažas nelielas ūdensteces. No ezera iztek ap 1 km garā Starpiņupīte, kas ietek Rīgas jūras līci.

Ezera grunts pārsvarā dūņaina, vietām ar dolomīta atsegumiem un nedaudz smilšaina.

Virsūdens aizaugums, ko galvenokārt veido niedres, meldri, vilkvālītes un citi ūdensaugi, novērtēts ap 50 % no ezera ūdens virsmas platības.

Kaņiera ezers pieder pie eitrofa tipa ezeriem, kam raksturīga samērā augsta potenciālā zivju produktivitāte.

Saskaņā ar Zvejniecības likumu, ap ezera krastu noteikta 10 m plata tauvas josla, ko zvejnieki un makšķernieki drīkst izmantot, pārvietojoties gar krastu, bet citām ar zvejniecību saistītām vajadzībām to var izmantot pēc saskaņošanas ar zemes īpašnieku.

2. Ihtiofauna

No 28. līdz 29.08.2012. Kaņiera ezerā tika veikta kontrolzveja, izmantojot tīklus ar linuma acu izmēru 8, 12, 13, 14, 15, 18, 20, 25, 27, 30, 33, 35, 40, 45, 50, 60 un 70 mm, kā arī mazuļu vadu (linuma acu izmērs āmī – 5 mm).

2012. gada kontrolzvejā Kaņiera ezerā tika konstatētas 11 zivju sugas: līdaka *Esox lucius*, plaudis *Abramis brama*, plicis *Blicca bjoerkna*, rauda *Rutilus rutilus*, rudulis *Scardinius erythrophthalmus*, līnis *Tinca tinca*, karūsa *Carassius carassius*, vīķe *Alburnus alburnus*, asaris *Perca fluviatilis*, akmeņgrauzis *Cobitis taenia* un deviņadatu stagars *Pungitius pungitius*.

Ihtiofaunas pētījumi Kaņiera ezera veikti arī iepriekš. Iekšējo ūdeņu problēmu laboratorijas kontrolzvejā 1992. gadā tika konstatētas 9 zivju sugas: līdaka, plaudis, plicis, rauda, rudulis, līnis, karūsa, vīķe un asaris. Savukārt 1997. gada kontrolzvejā –

12 zivju sugas: līdaka, plaudis, plicis, rauda, rudulis, līnis, karūsa, ālants *Leuciscus idus*, vīķe, asaris, akmeņgrauzis un trīsdatu stagers *Gasterosteus aculeatus*.

Pēc pagājušā gadsimta piecdesmitajos gados Latvijas zivju aizsardzības un pavairošanas pārvaldes veiktās ezeru zivsaimnieciskās pasportizācijas datiem Kaņiera ezerā bijušas sastopamas 7 zivju sugas: līdaka, rauda, rudulis, līnis, karūsa, ālants un asaris.

Nozvejas statistikā no 1987. gada līdz 2002. gadam pieminētas 8 zivju sugas: līdaka, plaudis, rauda, rudulis, līnis, karūsa, ālants un asaris.

Makšķernieku lomu uzskaites statistikā no 2005. gada līdz 2011. gadam pieminētas 8 zivju sugas: līdaka, plaudis, rauda, rudulis, līnis, karūsa, karpa un asaris.

Kaņiera ezerā no 1980. gada līdz 2011. gadam ielaistas līdakas un zandarti, bet pēc neoficiālas informācijas – arī karūsas, sudrabkarūsas, karpas un zuši.

Spriežot pēc 2012. gadā veiktās kontrolzvejas rezultātiem, zivju sugu daudzveidība Kaņiera ezerā kopš deviņdesmitajiem gadiem nav būtiski mainījusies. Ālanti acīmredzot nelielā daudzumā var migrēt pa Starpiņupīti no Rīgas jūras līča piekrastes vai no Sloceņas. Ņemot vērā ālantu populācijas mazskaitliskumu piekrastē, viena eksemplāra noķeršanu 1997. gadā var uzskatīt par nejaušību. Arī trīsdatu stagaru un deviņdatu stagaru atrašanās ezerā acīmredzot saistīta ar migrācijām no piekrastes, jo iekšzemes ezeros šīs abas sugas parasti nav sastopamas.

Savukārt sērūdeņraža izdalīšanās var nelabvēlīgi ietekmēt akmeņgrauža populāciju, jo tā dzīvesveids saistīts ar ierakšanos gruntī.

3. Ihtiocenozes struktūra

Kontrolzvejā konstatētās 11 zivju sugas noķertas dažādās proporcijās pēc skaita un svara, kas daļēji raksturo ihtiocenozes struktūru.

Saimnieciski neizmantoto sugu (deviņdatu stagers, akmeņgrauzis un vīķe), kā arī citu zivju mazuļu īpatsvaru var novērtēt ļoti aptuveni, jo to ķeršanas efektivitāte ir ļoti svārstīga.

Spriežot pēc zivju mazuļu vada lomiem, kā arī maza izmēra zivju ķeršanai paredzēto tīklu (8 – 18 mm) lomiem, par biežāk sastopamām zivīm var uzskatīt ruduli, asari, raudu un vīķi, samērā daudz ir plaužu, plicu un deviņdatu stagaru, bet maz – akmeņgraužu.

Lielāku zivju ķeršanai atkarībā no to izmēra izmantotas divas tīklu grupas, kurām līnuma acu izmērs ir attiecīgi 20 – 35 mm un 40 – 70 mm. Atkarībā no zivju maksimālo izmēru, uzbūves un uzvedības atšķirībām to ķeršanas efektivitāte ir dažāda. Tā 20 – 35 mm tīklos nav līņu un ir maz plaužu, bet 40 – 70 mm tīklos nav asaru un ir maz raudu (1. tabula).

1. tabula

Dažādu sugu zivju īpatsvars tīklos pēc skaita (%) 2012. gada kontrolzvejā

Suga	Tīklu līnuma acu izmērs (mm)	
	20 – 35	40 – 70
Līdaka	-	0,8
Plaudis	1,1	28,2
Plicis	0,6	-
Rauda	32,6	0,4
Rudulis	51,4	58,4
Līnis	-	11,8
Karūsa	-	0,4

Asaris	14,4	-
--------	------	---

Abās tīklu grupās izteikti dominē rudulis, kas sastāda attiecīgi 51,4% un 58,4% no kopējā noķerto zivju skaita un domājams veido lielāko saimnieciski izmantojamo zivju populāciju Kaņiera ezerā. Ņemot vērā tīklu selektivitāti var pieņemt, ka raudas un plauža populācijas ir skaitliski līdzīgas. Asara populācija, kas ir mazāka par iepriekšminētajām ir lielāka nekā līņa. Neskatoties uz samērā lielu maza izmēra plīču daudzumu, lielāka izmēra plīču acīmredzot ir maz. Līdakas un karūsas, kas domājams veido skaitliski mazākās populācijas, parasti netiek pietiekami novērtētas, jo tīklos to ķeršanās efektivitāte ir mazāka.

Līdzīgi kā pēc skaita, arī pēc masas visvairāk ir ruduļu (2. tabula).

2. tabula

Dažādu sugu zivju īpatsvars tīklos pēc masas (%) 2012. gada kontrolzvejā

Suga	Tīklu linuma acu izmērs (mm)	
	20 – 35	40 – 70
Līdaka	-	1,6
Plaudis	2,9	39,0
Plicis	0,1	-
Rauda	24,7	0,2
Rudulis	66,0	42,0
Līnis	-	16,8
Karūsa	-	0,5
Asaris	6,3	-

Tā kā ruduļu vidējie izmēri 20 – 35 mm tīklos ir lielāki nekā asariem un raudām, tad tā īpatsvars pēc masas ir vēl lielāks nekā pēc skaita. Savukārt 40 – 70 mm tīklos tas izmēru ziņā ir mazāks nekā plaudis un līnis un tāpēc tā daļa kopējā nozvejas masā ir mazāka nekā skaita īpatsvars.

Atšķirīga ihtiocenozes struktūra acīmredzot bijusi 1997. gadā. Tīklos ar linuma acu izmēru 20 – 35 mm skaitliski dominējušas raudas (61,3%), bet 40 – 70 mm tīklos vairāk bijis līņu un plaužu (3. tabula).

3. tabula

Dažādu sugu zivju īpatsvars tīklos pēc skaita (%) 1997. gada kontrolzvejā

Suga	Tīklu linuma acu izmērs (mm)	
	20 – 35	40 – 70
Līdaka	1,8	1,1
Plaudis	4,6	32,7
Plicis	4,6	5,7
Rauda	61,3	3,4
Rudulis	4,6	8,0
Līnis	-	35,0
Karūsa	-	6,1
Ālants	-	0,4
Asaris	23,1	7,6

Ruduļi, kuru īpatsvars 2012. gadā abās tīklu grupās pārsniedza 50%, 1997. gadā pēc skaita bija attiecīgi tikai 4,6% un 8,0%.

Diezgan līdzīgas atšķirības vērojamas arī zivju sadalījumā pēc masas. Tīklos ar linuma acu izmēru 20 – 35 mm visvairāk noķertas raudas (4. tabula).

4. tabula

Dažādu sugu zivju īpatsvars tīklos pēc masas (%) 1997. gada kontrolzvejā

Suga	Tīklu linuma acu izmērs (mm)	
	20 – 35	40 – 70
Līdaka	4,2	3,4
Plaudis	4,8	19,9
Plicis	3,7	7,3
Rauda	53,5	2,6
Rudulis	7,9	4,9
Līnis	-	49,8
Karūsa	-	6,2
Ālants	-	0,8
Asaris	25,9	5,1

Savukārt 40 – 70 mm tīklos – līņi, kuru īpatsvars pēc masas ir ievērojami lielāks nekā pēc skaita un 3 reizes lielāks nekā 2012. gadā.

Kontrolzveja 1992. gadā tika veikta ar nedaudz atšķirīgu tīklu grupām (22 – 30 mm un 40 – 60 mm), taču to selektīvās īpašības būtiski neatšķiras no 2012. gadā un 1997. gadā lietotajiem tīkliem.

Zivju īpatsvars 1992. gadā līdzīgāks 1997. gadam nekā 2012. gadam. Visvairāk tīklos ar linuma acu izmēru 22 – 30 mm noķerti asari un raudas – attiecīgi 55,0% un 38,8% (5. tabula).

5. tabula

Dažādu sugu zivju īpatsvars tīklos pēc skaita (%) 1992. gada kontrolzvejā

Suga	Tīklu linuma acu izmērs (mm)	
	22 – 30	40 – 60
Līdaka	0,5	1,0
Plaudis	1,6	8,7
Plicis	0,5	-
Rauda	38,8	7,8
Rudulis	2,6	15,5
Līnis	0,5	33,0
Karūsa	0,5	15,5
Asaris	55,0	18,5

Savukārt 40 – 60 mm tīklos vairāk ir līņu. Abās tīklu grupās asaru īpatsvars pēc skaita ir lielāks nekā 1997. gadā un 2012. gadā veiktajās kontrolzvejās.

Zivju sadalījumā pēc masas, līdzīgi kā pēc skaita, 22 – 30 mm lielāks ir asaru un raudu īpatsvars – attiecīgi 52,8% un 31,3% (6. tabula).

6. tabula

Dažādu sugu zivju īpatsvars tīklos pēc masas (%) 1992. gada kontrolzvejā

Suga	Tīklu linuma acu izmērs (mm)	
	22 – 30	40 – 60
Līdaka	9,0	2,3

Plaudis	0,9	5,0
Plicis	0,9	-
Rauda	31,3	4,3
Rudulis	1,3	9,3
Līnis	2,6	54,2
Karūsa	1,3	14,2
Asaris	52,8	10,7

Savukārt 40 – 60 mm tīklos dominē līņi (54,2%).

Kopumā var secināt, ka Kaņiera ezera ihtiocenozē 2012. gadā no saimnieciski izmantojamajām zivju sugām lielākais īpatsvars gan skaitliski, gan pēc masas ir rudulim. Salīdzinoši daudz ir raudu un plaužu. Pēc skaita lielāks ir raudu īpatsvars, bet pēc masas – plaužu.

Salīdzinot ar deviņdesmitajiem gadiem, novērojamas diezgan būtiskas ezera ihtiocenozes izmaiņas. Līdz ar ruduļa īpatsvara pieaugumu, samazinājusies raudas, līņa un asara daļa. Līdaku īpatsvaram arī bijusi tendence samazināties, taču jāņem vērā, ka tīklu zvejā līdakas parasti netiek pietiekami novērtētas.

Daļēju priekšstatu par ihtiocenozes struktūru var sniegt nozvejas statistika (7. tabula) un makšķernieku lomu uzskaites rezultāti (8. tabula).

7. tabula

Zivju rūpnieciskā nozveja Kaņiera ezerā 1987. – 2002. gadā (kg)

Gads	Līdaka	Plaudis	Rauda	Rudulis	Līnis	Karūsa	Ālants	Asaris	Kopā
1987	77	103	-	538	1579	134	-	27	2458
1991	-	2000	-	-	4000	-	-	-	6000
1992	33	6160	-	15	2266	439	-	-	8913
1993	31	3184	-	-	493	47	-	-	3755
1994	-	220	-	-	10	-	-	-	230
1995	-	161	3	-	94	116	2	4	380
1996	15	227	1	3	333	113	-	2	694
1997	3	416	-	4	513	363	-	-	1299
1998	-	1709	-	41	797	39	-	-	2586
1999	-	773	-	1	371	75	-	-	1220
2000	-	401	-	-	63	71	-	-	535
2001	-	226	-	-	73	47	-	-	346
2002	-	80	-	-	140	87	-	-	307

8. tabula

Makšķernieku lomi Kaņiera ezerā 2005. – 2011. gadā (kg)

Gads	Līdaka	Plaudis	Rauda	Rudulis	Līnis	Karūsa	Karpa	Asaris	Kopā
2005	1130	105	-	1003	1795	93	-	106	4232
2006	2047	147	-	785	3412	241	-	1230	7862
2007	2013	86	27	306	730	147	-	246	3555
2008	1149	665	-	230	6770	281	3	232	9330
2009	5369	907	79	703	523	99	27	319	8026
2010	1302	127	34	82	523	122	25	235	2450
2011	9500	154	13	26	163	25	-	312	10193

Atšķirībā no pētnieciskās zvejas, kuras mērķis ir novērtēt ihtiocenozi kopumā, rūpnieciskajā zvejā un maksšķerēšanā parasti ir izteikta tendence noķert konkrētas "mērķsugas".

Kaņiera ezera nozvejās no 1987. gada līdz 2002. gadam lielākais īpatsvars biežāk ir plaudim, tad – līnim. Samērā regulāri minēta arī karūsa, kurai nozvejas apjomi atsevišķos gados ir lielāki nekā kādai no iepriekšminētajām sugām. Pārējās sugas zvejotas neregulāri un to īpatsvars nozvejās ir niecīgs, izņemot ruduli 1987. gadā.

No 1992. gada līdz 2002. gadam rūpnieciskajā zvejā izmantoti tīkli ar linuma acu izmēru no 20 mm līdz 100 mm. Biežāk zvejots 60 – 70 mm tīkliem, kas atbilstoši ietekmē nozvejas struktūru. Informācija par 1987. gadā un 1991. gadā izmantotajiem zvejas rīkiem nav atrodama.

Gados, kad kopā ar 60 – 100 mm tīkliem lietoti arī 20 – 50 mm tīkli, nozvejās nelielos daudzumos parādās arī rauda, rudulis un asaris. Tā kā tīkli ar šo zivju ķeršanai atbilstoša linuma acs izmēru izmantoti reti, tad to īpatsvars nozvejās ir ļoti zems.

Savukārt ālants, ņemot vērā tā salīdzinoši lielos izmērus, acīmredzot ezerā ir rets.

Līdakas nozvejas nelielos apmērus acīmredzot var skaidrot gan ar tās slikto ķeramību ar tīkliem, gan ar līdaku ķeršanai maz piemērotu tīklu izmantošanu.

Atšķirīga situācija ir ar maksšķerņieku lomēm, kuros līdakas īpatsvars un noķerto zivju kopējais apjoms parasti ir lielāks nekā citām zivīm (8. tabula).

Dažādu zivju īpatsvara lielo svārstību cēloņi maksšķerņieku lomos ir samērā neskaidri. Piemēram, lielais līņu loms 2008. gadā, kas sastāda 73% no kopējās zivju masas un mazais līdaku loms tajā pašā gadā un pretēja proporcija 2009. gadā. Abos šajos gados kopējais zivju loms, salīdzinot ar kopējo maksšķerēšanas dienu skaitu, ir līdzīgs.

4. Zivju krājumu raksturojums

Rūpnieciskā zveja un maksšķerņieku lomu uzskaitē daļēji raksturo ezera produktivitāti. Kaņiera ezerā rūpnieciskā zveja no 1987. gadam līdz 2002. gadam notikusi ar dažādu intensitāti, kā rezultātā zivju rūpnieciskā produktivitāte svārstījies no 0,2 kg/ha līdz 9,5 kg/ha (9. tabula).

9. tabula

Kaņiera ezera zivju rūpnieciskā produktivitāte 1987. – 2002. gadā (kg)*

Gads	Līdaka	Plaudis	Rauda	Rudulis	Līnis	Karūsa	Ālants	Asaris	Kopā
1987	0.1	0.1	-	0.6	1.7	0.1	-	-	2.6
1991	-	2.2	-	-	4.3	-	-	-	6.5
1992	-	6.6	-	-	2.4	0.5	-	-	9.5
1993	-	3.4	-	-	0.5	0.1	-	-	4.0
1994	-	0.2	-	-	-	-	-	-	0.2
1995	-	0.2	-	-	0.1	0.1	-	-	0.4
1996	-	0.2	-	-	0.4	0.1	-	-	0.7
1997	-	0.4	-	-	0.6	0.4	-	-	1.4
1998	-	1.8	-	-	0.9	-	-	-	2.7
1999	-	0.8	-	-	0.4	0.1	-	-	1.3
2000	-	0.4	-	-	0.1	0.1	-	-	0.6
2001	-	0.2	-	-	0.1	0.1	-	-	0.4
2002	-	0.1	-	-	0.2	0.1	-	-	0.4

* – produktivitāte zemāka par 0.1 kg/ha nav norādīta

Vidējā produktivitāte bijusi 2,4 kg/ha, kas ir līdzīgi mūsdienu Latvijas ezeru vidējai zivju rūpnieciskai produktivitātei (2,7 kg/ha). Seklūdens ezeriem ar lielu aizauguma pakāpi, parasti produktivitāte ir samērā zema, jo zivīm pieejamā platība ir mazāka par

ūdens virsmas laukumu, kā arī mazāks ir ūdens tilpums nekā līdzīga izmēra dziļākiem ezeriem.

Makšķernieku nozvejas produktivitāte no 2005. gada līdz 2011. gadam arī bijusi arī bijusi diezgan svārstīga – no 2,6 kg/ha līdz 10,9 kg/ha (10. tabula)..

10. tabula

Kaņiera ezera makšķernieku zivju nozvejas produktivitāte 2005. – 2011. gadā (kg/ha)*

Gads	Līdaka	Plaudis	Rauda	Rudulis	Līnis	Karūsa	Karpa	Asaris	Kopā
2005	1.2	0.1	-	1.1	1.9	0.1	-	0.1	4.5
2006	2.2	0.2	-	0.8	3.7	0.3	-	1.3	8.5
2007	2.2	0.1	-	0.3	0.8	0.2	-	0.3	3.9
2008	1.2	0.7	-	0.2	7.3	0.3	-	0.3	10.0
2009	5.8	1.0	0.1	0.8	0.6	0.1	-	0.3	8.7
2010	1.4	0.1	-	0.1	0.6	0.1	-	0.3	2.6
2011	10.2	0.2	-	-	0.2	-	-	0.3	10.9

* – produktivitāte zemāka par 0.1 kg/ha nav norādīta

Vidējā produktivitāte bijusi 7,0 kg/ha, kas ir gandrīz 3 reizes vairāk par iepriekš veiktās rūpnieciskās zvejas zivju rūpniecisko produktivitāti.

Daļēji zivju krājumus raksturo nozveja uz zvejas piepūli. Kaņiera ezerā vidējā nozveja uz 30 m garu tīklu 2012. gadā bijusi augstāka nekā iepriekšējos gados (11. tabula).

11. tabula

Zivju nozveja kontrolzvejās no 1992. gada līdz 2012. gadam uz 30 m garu tīklu (kg)

Datums	Tīklu linuma acu izmērs (mm)	
	20 – 35	40 – 70
08.07.1992.	11,7	9,4
05.06.1997.	6,3	12,0
29.08.2012.	10,5	12,8

Jāņem vērā, ka 2012. gadā zveja notika salīdzinoši vēlu pēc nārsta, kad zivju aktivitāte un nozvejas ir zemākas nārsta laikā vai neilgi pēc tā. Kaņiera nozvejas uz zvejas piepūli ievērojami pārspēj Latvijas vidējos rādītājus, kas uz 20 – 35 mm ir 3,4 kg un uz 40 – 70 mm – 1,5 kg. Arī Kaņierim līdzīgos lielos un seklos ezeros šie rādītāji vidēji ir zemāki – attiecīgi: 5,6 kg un 3,7 kg.

5. Ezera ūdens līmeņa pazemināšanas iespējamā ietekme uz zivsaimniecību

Pazeminot Kaņiera ezera ūdens līmeni par 20 cm acīmredzot ievērojami samazinājās tā ūdens tilpums, laukums un vidējais dziļums. Šādā situācijā 2011. gadā ezerā acīmredzot palielinājās zivju koncentrācija uz laukuma un tilpuma vienību, kas iespējams deva lielāko makšķernieku lomu (10193 kg) kopš 2005. gada, kad pieejama informācija. Turpmākajos gados sagaidāma kopējo dabisko zivju krājumu samazināšanās proporcionāli ūdens virsmas platības izmaiņām.

Zemais ūdens līmenis palielina zivju masveida bojā ejas iespējas ziemā zemledus periodā, kad novērojams skābekļa deficīts. Samazinoties ūdens tilpumam, varbūtīga arī sērūdeņraža īpatsvara palielināšanās, kas var pastiprināt skābekļa trūkuma ietekmi. Palielinās arī ezera aizaugšanas iespējas, kā rezultātā var samazināties zivīm piemēroto dzīvotņu platības.

Tā kā ezerā rūpnieciskā zveja nenotiek, bet makšķerēšana, salīdzinot ar parastiem publiskiem ezeriem, ir stipri ierobežota (lieguma zonas, lieguma termiņi, ierobežots laivu skaits, aizliegta iebrišana ūdenī), tad ik gadus iegūstamais zivju daudzums

varētu būtiski nesamazināties. Gadījumā, ja pavasaros aizsprosti uz Starpiņupītes tiek izmantoti ar nolūku ielaist maksimāli daudz zivju no piekrastes, makšķernieku lomi var palielināties, jo uz mazāku ūdens apjomu pieaugs zivju daudzums tilpuma vienībā.

6. Zivju ieguves regulēšana

Rūpnieciskās zvejas un makšķerēšanas iespējas Kaņiera ezerā nosaka Civillikums, Zvejniecības likums un Ministru kabineta 11.08.2009. noteikumi Nr.918 "Noteikumi par ūdenstilpju un rūpnieciskās zvejas tiesību nomu un zvejas tiesību izmantošanas kārtību".

6.1. Rūpnieciskā zveja

Rūpniecisko zvejas iespējas Kaņiera ezerā galvenokārt nosaka: Ministru kabineta 02.05.2007. noteikumi Nr.295 "Noteikumi par rūpniecisko zveju iekšējos ūdeņos" Ministru kabineta 2009. gada 30. novembra noteikumi Nr.1374 "Noteikumi par rūpnieciskās zvejas limitiem un to izmantošanas kārtību iekšējos ūdeņos".

Saskaņā ar Ministru kabineta 18.06.2002. noteikumu Nr.236. "Ķemeru nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 31.3. punktu Kaņiera ezerā zvejojot ar tīkliem ir aizliegts.

Patreizējā situācijā (2012. gads) Kaņiera ezerā varētu izmantot zvejā līdz 3 mudiem.

6.2.. Makšķerēšana

Makšķerēšanas iespējas Kaņiera ezerā galvenokārt nosaka Ministru kabineta 22.12.2009. noteikumi Nr.1498 "Makšķerēšanas noteikumi" un "Nolikums par licencēto makšķerēšanu Kaņiera ezerā 2010.-2012.gadam", kas izstrādāts atbilstoši Ministru kabineta 2003. gada 14. oktobra noteikumiem Nr. 574 "Licencētās amatierzvejas – makšķerēšanas – kārtība".

"Nolikums par licencēto makšķerēšanu Kaņiera ezerā 2010.-2012.gadam" paredz virkni makšķerēšanas ierobežojumu, kas atšķiras no kopējiem makšķerēšanas noteikumiem.

Makšķerēšanas papildus ierobežojumi (liegumu laiki, vietas, laivu skaits u.c.) acīmredzot saistīti ar putnu un ezera aizsardzību. Tiem nav tiešas nepieciešamības no zivju aizsardzības viedokļa.

7. Hidrotehnisko būvju darbība un ezera ūdens līmeņi

Kaņiera noteka uz līča piekrasti ir mākslīgi izveidota. Tas nozīmē, ka agrāk zivis no piekrastes nav varējušas tieši migrēt uz Kaņieri. Tām bija iespēja migrēt uz Lielupi vai Daugavu un ar šīm upēm savienotajiem, tuvāk esošajiem ezeriem (Babītes ezers, Ķīšezers, Juglas ezers utt.). Teorētiski iespējamās bija arī migrācijas uz Kaņieri caur Slokas ezeru un Dūņieri.

"BIOR" nav zināma motivācija zivju tiešas migrācijas nodrošināšanai uz Kaņieri.

Zem katrām slūžām parasti vērojamas lielākas vai mazākas zivju koncentrācijas īpaši pavasara palos. Šādas vietas mēdz pastiprināti piesaistīt maluzvejniekus vai dažādus makšķerēšanas noteikumu pārkāpējus. Kas varēja kļūt par vienu no iemesliem, kāpēc hidrobūvju projektā tika paredzēta zivju migrāciju nodrošināšana uz ezeru.

Parasti zivju ceļus veido, lai nodrošinātu ceļotājzivju (laši, taimiņi, sīgas un vimbas) un nēģu migrācijas uz nārsta vietām, ja tās tiek pārtrauktas, izveidojot aizsprostus.

Acīmredzot Kaņiera gadījumā galvenā motivācija varēja būt vēlēšanas mākslīgi palielināt zivju daudzumu ezerā uz piekrastes pieaugušo zivju rēķina. Pašā ezerā domājams ir pietiekami labvēlīgi apstākļi tajā mītošo vietējo zivju nārstam, lai mazuļu "pārprodukcija" varētu migrēt uz piekrasti, ja aizsprostu darbības režīms to atļauj.

Šādā situācijā aizsprosta darbināšanas laiki ir atkarīgi no hidroloģiskā režīma un ezera apsaimniekotāja interesēm.

Formāli, saskaņā ar Ministru kabineta 22.12.2009. noteikumiem Nr.1498 "Makšķerēšanas noteikumi", nedrīkst makšķerēt 100 m zem aizsprostiem, bet Starpiņupītē papildus no 1. marta līdz 30. aprīlim, kam vajadzētu samazināt nelegālas zivju ieguves iespējas zem aizsprosta. Tomēr mūsu rīcībā nav informācijas par reālajām zivju koncentrācijām, kā arī par to, kādas tās būtu, ja zivis netiktu pārļautas uz ezeru.

Hidrotehnisko būvju darbības režīmu acīmredzot var noteikt speciālisti hidrotehnisko būvju projektēšanā. Ezera ūdens līmeņa svārstības zivju pavasara nārsta laikā būtu ieteicamas minimālas, lai ikri nepaliktu ārpus ūdens. Īpaši aktuāli tas ir pavasara sākumā, kad nārsto līdakas, kuras ir galvenā makšķernieku mērķsuga. Līņiem un ruduļiem, kam raksturīgs porciju nārsts, tas ir mazāk svarīgi, jo to ikru attīstības un mazuļu izdzīvotības iespējas ir lielākas.

No zivju krājumu un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas viedokļa Kaņiera ezerā būtu ieteicams uzturēt maksimāli iespējamo ūdens līmeni. Ezera līmeņa ilggadēja regulēšana atbilstoši V/U "Meliorprojekts" 1994. gadā izstrādātajiem "Kaņiera ezera apsaimniekošanas noteikumiem", kas paredzēja šādus ekspluatācijas līmeņus: maksimālais – 2,30 m, normālais – 2,10 m un minimālais – 2,00 m, bija zivju populāciju pastāvēšanai samērā labvēlīga. Tomēr arī pie šādiem ūdens līmeņiem Kaņiera ezerā bija novērojama zivju bojā eja zemledus periodā. Līmeņa pazemināšana neapšaubāmi palielinās zivju masveida bojā ejas un pret skābekļa deficītu jutīgāku zivju sugu populāciju samazināšanās vai izzušanas varbūtību.

Šādos apstākļos (maksimālais ūdens līmenis – 2,1 m, normālais – 1,9 m un minimālais – 1,8 m) tik seklā ezerā nav rekomendējama papildus zivju ielaišana no Rīgas jūras līča, jo gadījumā, ja tās pēc nārsta neatgriežas jūrā un netiek nomakšķerētas vai izzvejotas ezerā, palielinās zivju masveida bojā ejas varbūtība ziemā.